

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: اسمعیل فخره را
برگردان: مجله جنوب جهانی
فرستنده: علی کاظمی
۰۶ اپریل ۲۰۲۵

بن بست اوکراین: چرا صلحی پایدار در افق نیست؟

درگیری اوکراین، که از سال ۲۰۱۴ با کودتای امپریالیستی امریکا و اروپا با نام میدان والحق شبهجزیره کریمه توسط روسیه آغاز شد و منجر به کشتار مردم روس زبان شرق اوکراین توسط فاشیستهای حاکم بر اوکراین شد در فبروری ۲۰۲۲ با حمله تمام عیار روسیه به خاک اوکراین به اوج خود رسید، به یکی از پیچیدهترین و مناقشه برانگیزترین بحرانهای ژئوپلیتیک قرن ۲۱ تبدیل شده است. این منازعه، فراتر از یک درگیری نظامی صرف، عرصه‌ای برای تقابل منافع قدرت‌های بزرگ و منطقه‌ئی و همچنین نمایانگر شکاف‌های عمیق ایدئولوژیک و تاریخی در قلب اروپا است. در این مقاله، به بررسی دلایل عدم امکان دستیابی به یک توافق صلح دائمی در اوکراین در شرایط کنونی می‌پردازیم.

شرایط فعلی و دشواری‌های صلح پایدار

فارغ از این که چه طرفی آغازگر این جنگ بوده است، دستیابی به صلح پایدار بین اوکراین و روسیه در شرایط کنونی، با موانع جدی مواجه است. این پیچیدگی ناشی از تعارضات بنیادین در منافع ملی دو کشور، دخالت و نقش‌آفرینی بازیگران ثالث مانند ایالات متحده و اتحادیه اروپا و همچنین انگیزه‌های داخلی و بین‌المللی است که هر یک

از طرفین را به ادامهٔ منازعه تشویق می‌کند. صلح پایدار، نیازمند تغییرات اساسی در ساختار قدرت منطقه‌ای و جهانی است، که در وضعیت فعلی، دور از دسترس به نظر می‌رسد.

نقش دونالد ترامپ و تلاش‌های او برای صلح

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور ایالات متحده، پیش از انتخاب مجدد خود، وعده داد که در عرض ۲۴ ساعت قادر به برقراری صلح میان اوکراین و روسیه خواهد بود. پس از ورود مجدد به عرصهٔ سیاسی، تلاش‌های او برای دستیابی به صلح، تحت تأثیر دیدگاه‌های شخصی و سیاست‌های جدید او قرار گرفت. ترامپ، سیاست‌های جو بایدن، رئیس‌جمهور قبلی امریکا، در قبال اوکراین را مورد انتقاد قرار داد و مدعی شد که کمک‌های نظامی و مالی امریکا به اوکراین، منجر به هدر رفتن منابع و ثروت ملی امریکا شده است. او به دنبال یک «صلح سریع» بود، اما این صلح، بیشتر رنگ و بوی یک معاملهٔ سیاسی را داشت که در آن، منافع اقتصادی و ژئوپلیتیک امریکا در اولویت قرار داشت.

وضعیت مناطق شرقی اوکراین و کریمه

روسیه، پس از کشتار روس زبانان در شرق اوکراین بخش‌های شرقی اوکراین با اکثریت جمعیت روس‌زبان را تحت کنترل خود درآورده و شبه‌جزیرهٔ کریمه را در سال ۲۰۱۴ به خاک خود ملحق کرده است. الحاق بخش شرقی اوکراین به روسیه از دید بخش بسیار بزرگی از کشورهای جهان جنوبی عکس‌العمل روسیه در مقابل پیشروی پیمان تهاجمی ناتو به سمت شرق اروپا و کشتار روس زبانان در مناطق شرقی اوکراین توسط رژیم دست‌نشانده غربی در اوکراین و فاشیست‌ها و شبه نظامیان فاشیست مورد حمایت غرب می‌باشد در حالی که برای کشورهای امپریالیستی غربی اشغال این مناطق نقض قوانین بین‌المللی محسوب می‌شود. از دیدگاه اوکراین، این مناطق، بخش جدائی‌ناپذیر خاک این کشور هستند و باید به حاکمیت اوکراین بازگردانده شوند. اما روسیه، هیچ‌گونه تمایلی به عقب‌نشینی از این مناطق ندارد و این اختلاف بنیادین، مانع از هرگونه توافق صلح بلندمدت خواهد شد.

دیدگاه اوکراین در خصوص بازپس‌گیری مناطق شرقی

اوکراین، با تأکید بر تمامیت ارضی خود، مدعی است که مناطق شرقی و کریمه، توسط روسیه اشغال شده‌اند و باید به حاکمیت اوکراین بازگردانده شوند. این دیدگاه، نه تنها در سطح دولت، بلکه در سطح عمومی نیز به دلیل توسط پروپاگاندای غربی به روایت غالب در عموم مردم اروپا و اوکراین تبدیل شده است. آنها بدون کوچکترین اشاره‌ای به کودتای غربی ۲۰۱۴ و کشتار بی‌رحمانهٔ اقلیت روس زبان در جنگ چندین سالهٔ شرق اوکراین این روایت ساختگی را به نماد هویت ملی و مقاومت در برابر تجاوز خارجی تبدیل کرده‌اند. این موضوع، هرگونه توافق مبنی بر واگذاری دائمی این مناطق به روسیه را بشدت غیرقابل قبول می‌سازد. این به این معنی است که هر رئیس دولت و یا رئیس جمهوری در اوکراین پای چنین قراردادی را امضاء کند عمر چندان طولانی نخواهد کرد می‌خواهد مورد حمایت امریکا باشد یا نباشد. یافاشیست‌های اوکراینی او را خواهند کشت و یا به دستور بریتانیا و اروپا توسط فاشیست‌های اوکراین عمرش به پایان خواهد رسید.

انتقادات ترامپ از سیاست‌های بایدن در قبال اوکراین

ترمپ، به‌طور مکرر، سیاست‌های جو بایدن در قبال اوکراین را مورد انتقاد قرار داده و آن‌ها را اشتباه و مضر برای منافع ملی امریکا دانسته است. او مدعی است که کمک‌های نظامی و مالی امریکا به اوکراین، منجر به هدر رفتن منابع و ثروت ملی امریکا شده و باید به جای آن، تمرکز بر منافع داخلی امریکا قرار گیرد. این دیدگاه، بازتابی از رویکرد «اول امریکا»ی ترمپ است، که در آن، منافع داخلی امریکا بر هر چیز دیگری اولویت دارد. یکی از اهداف اصلی ترمپ از تلاش برای صلح، تصاحب ثروت‌های ملی اوکراین و بستن پرونده جنگ در شرق اروپا است. او به دنبال آن است که از طریق یک توافق ظاهری، کنترل منابع طبیعی و ثروت‌های اوکراین را در دست امریکا قرار دهد. این رویکرد، نشان می‌دهد که ترمپ، بیشتر به دنبال یک معامله سیاسی است تا یک صلح واقعی و پایدار.

هدف دوم ترمپ – نزدیک شدن به روسیه و دور کردن آن از چین

ترمپ معتقد است که نزدیک شدن به روسیه و دور کردن آن از چین، می‌تواند به نفع سیاست‌های ژئوپلیتیک امریکا باشد. او این سیاست را واکنشی به سیاست‌های جو بایدن می‌داند که به اعتقاد او، منجر به نزدیکی روسیه و چین شده است. از دیدگاه ترمپ، این تغییر در سیاست خارجی، می‌تواند به امریکا کمک کند تا در بلندمدت، چین را تحت فشار قرار دهد.

ناتوانی در دستیابی به توافق بلندمدت

دستیابی به یک توافق صلح دائمی، نیازمند آن است که اوکراین، الحاق مناطق شرقی و کریمه به روسیه را بپذیرد. اما هیچ رهبری در اوکراین، حاضر به امضای چنین توافقی نیست، زیرا این اقدام، به او برچسب «مزدور روسیه» را خواهد زد و عمر سیاسی او را بشدت کوتاه خواهد کرد. اوکراین، به دنبال یک توافق کوتاه‌مدت است که در آن، تعلق این مناطق به خاک اوکراین مورد تأکید قرار گیرد و بازگشت آن‌ها به حاکمیت اوکراین در بلندمدت تضمین شود.

ناتوانی روسیه در پذیرش توافق کوتاه‌مدت

روسیه نیز نمی‌تواند با یک توافق کوتاه‌مدت یا آتش‌بس محدود موافقت کند، زیرا این امر، به معنای پذیرش اشغال مناطق شرقی و کریمه توسط روسیه و بی‌نتیجه بودن تمامی درگیری‌های این کشور برای حفظ این مناطق خواهد بود. هیچ رهبری در روسیه، حاضر به امضای توافقی نیست که مناطق شرقی و کریمه را بخشی از خاک اوکراین به رسمیت بشناسد، زیرا این امر، برای دولت ولادیمیر پوتین، یک شکست محسوب می‌شود. از سوی دیگر مناطق شرقی اوکراین و کریمه طبق یک رفراندوم عمومی به روسیه پیوسته و جزئی از خاک روسیه محسوب می‌شود و طبق قانون اساسی روسیه جدا شدن آنها غیر ممکن است.

دلیل عصبانیت ترمپ

دلیل عصبانیت ترمپ از پوتین و زلنسکی، پافشاری آن‌ها بر مواضع خود و عدم تمایل به امضای توافق است یعنی آنها حاضر نیستند به ساز ترمپ برقصند. این موضوع، با نقشة بلندمدت ترمپ برای تصاحب منابع طبیعی و ثروت‌های اوکراین در تضاد است. ترمپ، قصد دارد اوکراین را به پای میز مذاکره بکشاند و یک توافق ظاهری را به دست آورد، اما مخالفت‌های دو طرف، مانع از تحقق این هدف شده است.

نقشه اروپا و بریتانیا

نقشه اروپا و بریتانیا، ادامه و طولانی شدن جنگ است. برای آن‌ها، سرنوشت اوکراین اهمیت چندانی ندارد. آنچه برای آن‌ها مهم است، استفاده رایگان از نیروی انسانی نظامی اوکراین علیه روسیه است. از دیدگاه اروپا و بریتانیا، این جنگ باید ادامه یابد، حتی اگر اوکراین در آن شکست بخورد یا ضعیف‌تر شود، زیرا این امر، مانع از بازگشت روسیه به وضعیت عادی اقتصادی خواهد شد. بازنگشتن روسیه به وضعیت عادی اقتصادی به معنای متوقف کردن رشد اقتصادی روسیه و عدم توانایی روسیه برای استفاده از منابع طبیعی خود برای رشد اقتصادی می‌باشد. از دید اروپایی‌ها ادامه یافتن جنگ موجب ایجاد نارضایتی داخلی در روسیه بوده و بالاخره زمانی مردم روسیه خلاف رهبری این کشور خواستار پایان دادن به این جنگ و یا تغییر جدی در کشور خواهند شد. طولانی‌تر شدن جنگ به نفع چین و روسیه نیست و هر دو کشور با تحریم‌هایی از سوی غرب روبه رو خواهند شد و این تحریم‌ها شدیدتر هم خواهد شد.

آینده منطقه و عدم امکان صلح پایدار

در نهایت، دستیابی به صلح پایدار میان روسیه و اوکراین، در شرایط کنونی، دور از دسترس به نظر می‌رسد. آینده منطقه، به تحولات داخلی روسیه پس از پوتین، و آمادگی این کشور در زمینه‌های نظامی و اقتصادی بستگی دارد. اوکراین، از اراده مستقلی برای تصمیم‌گیری در این خصوص برخوردار نیست. تنها عامل مهم در اوکراین، فشار داخلی ناشی از جریان‌های ملی‌گرای افراطی است که می‌تواند به عنوان ابزاری در دست غرب، بریتانیا و امریکا، بر تصمیمات دولت اوکراین تأثیر بگذارد.

دستیابی به یک توافق صلح دائمی در اوکراین، در شرایط کنونی، غیرممکن به نظر می‌رسد. این امر، ناشی از تعارضات بنیادین در منافع ملی روسیه و اوکراین، دخالت بازیگران ثالث و همچنین انگیزه‌های داخلی و بین‌المللی است که هر یک از طرفین را به ادامه منازعه تشویق می‌کند. تا زمانی که این تعارضات حل نشوند، امید به صلح پایدار در این منطقه، تنها یک خیال دور است.

راه حل خروج از بحران تنها احترام به خواسته مردم ساکن شرق اوکراین و کریمه است و این دقیقاً همان چیزی است که شمال جهانی از آن واهمه دارد. پس از این همه خونریزی انتخابات آزاد خلق‌های روس زبان این مناطق با نظارت بی طرفانه سازمان‌های بین‌المللی باید تعیین‌کننده آینده این درگیری باشد. رفراندومی که نتیجه آن روشن است و غرب جنگ‌افروز به همین دلیل از آن وحشت دارد.

۰۵ اپریل ۲۰۲۵